



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros  
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

**Schlüter, Georg**

**Augustæ Vindelicorum, 1708**

§. 3. De modis quibusdam particularibus acquirendi beneficium.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

§. 3.

De modis quibusdam particularibus  
acquirendi beneficium.

415 **Q**uestio. 1. est, an beneficium acquiri possit, dato conferenti vicissim aliquo temporali? 2. an collatione extorta à Collatore per metum? 3. an per *rescriptum subreptione impetratum*? 4. an collatione clandestina? 5. an antequam vacet? 6. an admittitur impositione pensionis, vel similis oneris? 7. an solum ad tempus? 8. an ad acquirendum sufficiat collatio *alternativa*? 9. an collatio sine scriptura? 10. an collatione *conditionata*? vel *submodo*?

Ad. 1. R. non posse, interventu alicujus rei temporalis, quod etiam virtualiter habeat rationem compensationis, de quo late egimus *lib. 5. tit. 3. de Simonia*, præsertim in beneficiis à n. 473. ex quo sequitur, beneficia debere conferri gratis. Ad. 2. R. negativè, si metus sit gravis, ac injustè incusus, sic, qui per metum amittendi patrimonium renuntiauit beneficio, illud reperere potest, ut dicitur c. *Abbas. 2. de his, quæ vi, ex quo habetur beneficia debere conferri*, consequenter *acquiri libere*, libertate excludente injusto metu extortam collationem. Ad. 3. R. negativè, si sermo sit de *rescripto Papali*, vel Legati Pontificii, ut colligitur ex c. *Cum adeo. 17. de Rescript. de quibus V. lib. 1. tit. 3. dixi Papali*: nam collationes beneficiorum, quæ fiunt à *Locorum Ordinariis* præsumuntur fieri ab illis, bene informatis super qualitatibus beneficiorum provisorum, id, quod expressè habetur in *Clement. Et si. 2. de Offic. Ordin. ibi: etsi ab Apostolica Sedis Legato, de beneficio facta collatio, beneficium aliud obtinenti, non valeat, nisi de illo, quod obtinet facta fuerit mentio specialis: in aliis tamen quibuslibet collationem beneficiorum habentibus, hoc volumus observari.*

416 Ex hoc enim deducitur. 1. beneficii collationem, factam ab inferiore Collatore quolibet citra Legatum Apostolicum, valere non factâ mentione de beneficio, quod prius habeatis, cui fit, & ideo in provisione facta ab *Ordinario* non est opus impetranti, facere mentionem de obtentis, sic *Azor p. 2. l. 6. c. 10. q. 4.* & constat ex textu, ibi: *in aliis tamen*. Nam Episcopi, & Ordinarii intelliguntur providere Ec-

clesiis motu proprio, cum ad hoc teneantur, sed Papa, & Legati provident personis, & non Ecclesiis, sic *Felin. c. ad aures n. 15. Menoch. de arbitrar. casu 201. à n. 154.*

Ad. 4. R. collationem, & receptionem beneficii, factam clam, & occultè non esse quidem irritam, quandoq; tamen esse sub suspitione, & ut, cum probanda fuerit, hoc ritè fiat, exigi scripturam, vel testes, aliud est de electione clandestina ad Ecclesias Cathedrales, vel Conventuales non publicata, propter c. *Quia propter 42. de Elect. ad 5. R. negativè ex dicend. tit. 8. de concess. præbend.* Ad. 6. R. negativè ex *dict. lib. 5. à n. 473.* Ad. 7. R. quòd non, loquendo de beneficio propriè dicto, cum de illius naturâ sit, *esse perpetuum etiam in Beneficiato ex n. 151.* & ita tradit *Pyrrhus Corradus dispens. Apostol. l. 6. c. 2. n. 21.* Ad. 8. R. negativè, si collatio dicat, *huic, vel illi*, sic enim voluntas conferentis, ex qua vim habet collatio, redditur incerta, *arg. c. de elect. in 6. junct. gloss. V. incerta;* Ad. 9. R. sufficere *ad obtinendum jus in beneficiis*; non autem, ubi opus fuerit *probatione*, nisi adsint testes legitimi; quod tamen accipe de collatione facta ab inferiore, si enim fiat à Papa, vel ejus Legato, ad valorem opus est literis Apostolicis per Extravag. *Injunctæ* de Elect. inter cosuantes.

Ad. 10. distinguendum est inter conditiones appositas. Nam collatio facta sub conditione, quæ tacitè inest, si non exprimitur; vel si exprimitur, sed non aliter, quàm inest, non est suspensiva (ut diximus *l. 4. tit. de condit. apposit.*) consequenter non vitiat consensum Collatoris, quod etiam dicendum de conditione de præsentis, vel præterito, de qua possit notitia haberi; sic enim nec suspendit voluntatem conferentis, nec etiam incertam reddit; quod etiam procedit, si conditio talis sit omnino extrinseca, & impertinens ad beneficii, licet oppositū sentiat *Pirhing h. t. n. 64.* propter voluntatis *incertitudine*, ex tali conditione; at, hoc non sequitur, ubi conditio, etiam suspensiva, facile deprehendi potest.

Loquendo autem de *modali collatione* beneficii, nimirum collationi adjecto modo, seu certo onere vel simili, distinguendum est, & affirmandum *de modo*, qui tacitè inest, v. g. *ut deservias Ecclesie in Officio, quod ei ex institutione sua, vel fundatione incumbit, vel, ut intra annum*

fiat Sacerdos, si beneficium curatum conferatur non Sacerdoti: Secus est de modo repugnante substantiæ collationis, de quo V. dict. l. 4. tit. 5. de condit appos, vel de modo conferenti, præsentanti, aut instituenti pensionem aliquam, aut temporale aliquid in compensationem in beneficio collato constituendi, vel admittendi, ut constituatur, &c. hæc enim verè continent simoniam, secundum dicta lib. 5. tit. 3. de Simonia, de quibus V. etiam dicenda tit. 12. infra.

420 Præter dicta, quæstio est, qualiter procedendum sit in collationibus beneficiorum, quorum provisio pertinet ad Capitulum, prout est in Ecclesiis Cathedralibus Collegiatis, & similibus? Non egimus hic de collatione Prælaturæ, quæ fit electione, vel postulatione, cum de his jam actum sit lib. 1. tit. 5. & 6. sed solum de collatione aliorum beneficiorum, sive curatorum, sive simplicium, &c. & de hoc agitur in c. Cum in Ecclesiis, 33. h. t. in 6. ubi dicitur: cum in Ecclesiis Canonicorum receptio, aut præbendarum, vel beneficiorum collatio imminet facienda, absentes Canonicos (si commodè fieri valeat) esse vocandos, nisi consuetudo habeat, eos ad talia non vocari; alioquin, quod in eorum absentia fieri contigerit, eis instantibus irritari debebit.

Ex quo c. deducitur, quando collatio beneficiorum, vel receptio in Canonicum spectat ad Capitulum, ad ejusmodi actum vocari debere quemlibet Capitularum, si est in loco, unde commodè vocari possit (nisi aliud consuetudo habeat talis Ecclesiæ) secus contemptum agere posse ad rescindendam provisionem, factam se absente, & non vocato, cum debuisset, quod verum est, licet ejusmodi provisio facta esset à majori parte Capitularium præsentium. Nam, esto provisio pendeat à roto Capitulo, qua tali, & non à singulis: pendet tamen à singulis consensus in talem provisionem.

## ARTICULUS VI.

### De potestate conferendi beneficia.

421 DE hac materia, in quantum concernit potestatem Summi Pontificis, agitur in c. Licet. 2. h. t. in 6. uti dicitur: quod Ecclesiarum, Personatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum plenaria dispositio ad Roma-

num noscatur Pontificem pertinere, ita, quod non solum ipsa, cum vacant, potest de jure conferre, verum etiam, jus in ipsis tribuere vacaturis: collationem tamen Ecclesiarum, Personatum, dignitatum, & beneficiorum apud Sedem Apostolicam vacantium, specialius cæteris antiqua consuetudo Romanis Pontificibus reservavit, ubi occasione verborum plenaria dispositio, complures apud Barbofam in dict. c. Licet an. 2. tradunt, Papam esse Dominum beneficiorum ita, ut ad libitum de illis disponere possit, atque adeo, posse Pontificem in Beneficiatis, quidquid voluerit, privare, mutare, & extinguere: quamvis ab eod. n. 7. citetur in contrarium D. Thomas 2. 2. q. 100. Art. 1. & q. 63. a. 2. cum aliis, volentibus, Summo Pontifici commissam eorum dispensationem, à Christo, prout expedire judicaverit ad divinum cultum in terris, Ecclesiæ bonum commune, ac salutem animarum; & hoc ob expressam B. Pauli Auctoritatem 1. ad Cor. c. 4. ibi Sic nos existimet homo, &c. & 1. ad Cor. cap. 9. ibi: dispensatio mihi credita est, & 2. ad Cor. cap. 6. & cap. ult. ibi, Secundum potestatem mihi traditam, & facit illud Luca 12. ibi. Quis putas est fidelis Dispensator?

Not. autem, tribus potissimum modis à Summo Pontifice conferre posse, ac solere beneficia Ecclesiastica, ut docet Rebuffus in Praxi tit. de devolut. n. 46. Laymam l. 4. Theolog. moral. tr. 2. c. 10. an. 2. & alii; nimirum jure præventionis, concursus, & devolutionis. Licet enim etiam Ordinarii Locorum, & complures, alii, etiam inferiores, habeant concessam à Papa potestatem conferendi beneficia, per hoc tamen non esse ademptam Pontifici potestatem disponendi circa eadem, sed remanere etiam penes illum, & quidem majorem, ac potiorum, ut constabit ex seqq. quibus positus de primis duobus dicemus in seq. de tertio autem tit. 8. de concess. præbendæ.

### §. 1.

#### De jure præventionis.

CUM ex n. 421. constet, in Summo Pontifice amplissimam esse auctoritatem, ac potestatem disponendi de beneficiis Ecclesiasticis, merito ei etiam attribuitur potestas ea conferendi jure præventionis, quod contingit, quando certæ personæ mandat provideri de beneficio vacante, vel